

Abstrakt

Tento článek zkoumá determinanty nesplácených úvěrů (NPL) napříč 52 komerčními bankami v 11 zemích střední a východní Evropy (CEE), včetně Bulharska, Chorvatska, České republiky, Estonska, Maďarska, Lotyšska, Litvy, Polska, Rumunska, Slovenska, a Slovinsko, v období od roku 2007 do roku 2022. Studie využívá statické i dynamické panelové analýzy dat, využívající fixní efekty, náhodné efekty, jednokrokový systém zobecněné metody momentů (GMM) a dvoukrokové systémové modely GMM k vyhodnocení vliv makroekonomických faktorů a faktorů specifických pro banky na úvěry v selhání. Zjištění ukazují, že růst HDP, míra nezaměstnanosti, indexy cen akcií, návratnost aktiv a rezervy na ztráty z úvěrů významně ovlivňují ukazatele nesplácených úvěrů. Studie zdůvodňuje existující literaturu a zároveň přináší nové poznatky o řízení rizik spojených s nesplácenými úvěry. Poskytuje na důkazech podložená doporučení pro tvůrce politik a komerční banky, zaměřená na zmírnění potenciálních rizik a posílení finanční stability. Výzkum unikátním způsobem kombinuje různé ekonometrické modely a nabízí komplexní vyhodnocení jak makroekonomických dopadů, tak specifických bankovních determinantů na ukazatele NPL. Tento široký přístup nejen potvrzuje významný vliv identifikovaných proměnných, ale také zdůrazňuje složité interakce mezi různými ekonomickými a provozními faktory v rámci bankovních sektorů zemí CEE.